

Jaarplan Duurzaamheid 2024-2025

Gemeente Westerkwartier

September 2024

Inleiding

Voor u ligt het Jaarplan Duurzaamheid Westerkwartier voor het jaar 2024-2025. In september 2020 stelde de gemeenteraad het Duurzaamheidsbeleid 2020-2025 vast. In deze meerjarige beleidsnota zijn een aantal concrete speerpunten voor de komende jaren vastgelegd. Het voorliggend jaarplan dient u te lezen als een concrete uitwerking hiervan: een actieplan dat periodiek wordt geëvalueerd en - waar nodig - bijgesteld.

Leeswijzer

Wat kunt u als lezer verwachten? Het overzicht van speerpunten uit het Duurzaamheidsbeleid 2020-2025 is overgenomen. Per speerpunt staat er vermeld welke acties worden uitgevoerd. Geplande acties hebben betrekking op de stimulerende, faciliterende rol die de gemeente wenst te vervullen ten aanzien van duurzaamheid. Daarnaast zijn acties geformuleerd voor verduurzamen van de gemeentelijke organisatie (voorbeeldfunctie). Per actiepunt staat vermeld wat het beoogde resultaat en de looptijd is.

Voor de indeling van het jaarplan is gekozen voor dezelfde herkenbare structuur als het Duurzaamheidsbeleid 2020-2025 met drie peilers: toekomstbestendige woonsituatie, klimaatvriendelijke leefomgeving en

circulaire economie. Onder 'proces' vindt u overige acties voor organisatie om het beleid, beleidscommunicatie en onze PDCA-cyclus uit te voeren.

Voor het jaar 2024-2025 ligt een belangrijk bij acties voor isoleren en het bestrijden van energiearmoede. Daarbij gaan de relatie leggen met Maatregel 29 vanuit Nij Begun. Ook ligt de nadruk op het ondersteunen van initiatieven uit onze gemeenschappen (zonneweides, proeftuin aardgasvrije wijken, ideeën vanuit de dorpen). Tot slot wordt vragen we uw aandacht voor de netcongestievraagstukken in onze regio en een aantal acties om deze situaties te proberen te verbeteren en op te lossen.

Formatie en middelen

Een financieel dekkingsplan vindt u toegevoegd als bijlage bij dit jaarplan.

De uitvoering van het jaarplan is belegd bij verschillende teams in de organisatie. Het team duurzaamheid coördineert, initieert, adviseert en draagt zorg voor de beleidsontwikkeling. Uitvoering van acties dient binnen de bestaande formatie en reeds beschikbare middelen plaats te vinden.

Jaarplan Duurzaamheid Westerkwartier 2024-2025

Toekomstbestendige woonsituatie		Speerpunten			Indicatoren
1. Wij hebben voorlichting energiebesparing op een effectieve manier vormgegeven.					Cijfers projecten/energieloket
Team	Acties	Wanneer	Gereed	Gewenst resultaat	Toelichting
D	Continueren Energieloket Westerkwartier	Q2 2024	Q2 2025	Via het Regionaal Energieloket hebben we naast particulieren ook bedrijven geholpen en informatievoorziening verder uitgebreid.	Dit gebeurt in samenwerking met Regionaal Energieloket.
D	Verstrekken energieadvies door professionele energieadviseurs voor woningeigenaren	Q2 2023	Q4 2025	Er zijn professionele energieadviseurs beschikbaar gesteld om inwoners te ondersteunen met woningadvies op maat voor woningverduurzaming.	Deskundig advies op maat helpt inwoners om inzicht te krijgen in wat de concrete mogelijkheden zijn om hun eigen woning te verduurzamen. Voor wat betreft de inzet van professionele energieadviseurs leggen we de relatie met Maatregel 29 (Nij Begun).
2. Wij hebben energiearmoede in onze gemeente bestreden.					Data TNO Monitor
Team	Acties	Wanneer	Gereed	Gewenst resultaat	Toelichting
D	Uitvoeren en coördineren aanpak Energiearmoede	Q2 2023	Q4 2025	Inwoners met energiearmoede hebben hun energieverbruik verlaagd door middel van diverse ondersteuningsmaatregelen (Kadokaart, energiezuinig witgoed, energiebus, koken op inductie) en een mogelijk nieuw op te zetten subsidieregeling	De gemeente heeft een specifieke uitkering ontvangen van €2,01 mln. Hieruit worden diverse regelingen gefinancierd. Naar aanleiding van Maatregel 29 vindt een heroverweging plaats over de inzet van het resterende budget (+/- 0,8 mln).
D	Deelname Nationaal Isolatieprogramma/ SpUk Lokale Aanpak Isolatie	Q3 2023	Q4 2026	We hebben woningeigenaren met een lager inkomen én energielabel D of hoger financieel ondersteund voor het nemen van isolerende maatregelen.	De lokale aanpak voor het Westerkwartier bestaat uit een aantal verschillende sporen (subsidie, collectieve inkoop). Ook zoeken we de samenwerking met Wold&Waard voor het aanpakken van 'gespikkeld bezit'. In de tweede helft 2024 ontvangen we aanvullend budget. We sluiten hierbij zoveel mogelijk aanvullend aan op Maatregel 29.
D	Uitvoeren stimuleringsactie inductiekoken	Q1 2024	Q2 2024	We hebben samen met de woningcorporaties enkele honderden huurders inductiekoken vouchers verstrekt.	Het om woningen voor met name huurders waar we woningen al geschikt zijn gemaakt voor inductiekoken. We leggen de koppeling met de aanpak energiearmoede.
VG	Realisatie zonnedak Topsportal Leek	Q2 2023	Q2 2027	Topsportal Leek is voorzien van 1200 zonnepanelen waarvan de opbrengsten naar onze minimahuishoudens gaan.	Het eerste project voor minima is gerealiseerd met een carport in Zuidhorn. In totaal zijn ca. 21.000 zonnepanelen nodig om alle minima te laten meeprofiteren.
D	Aanmelden nieuwe locatie minimaproject	Q3 2024	Q2 2025	Er is een nieuwe projectlocatie uitgewerkt om naast de zonnecarport Zuidhorn en Topsportal Leek voldoende gespreide opwekprojecten te hebben voor alle minima in de gemeente.	Voor de locatiekeuze/realisatie houden rekening met de huidige netcongestie en overleggen we Enexis over de wachttijd voor projecten.
D	Verkenning nieuwe zonne-energieprojecten voor minima	Q2 2024	Q2 2025	Er is een nieuwe projectlocatie bekend om naast de zonnecarport Zuidhorn en Topsportal Leek voldoende gespreide opwekprojecten te hebben voor alle minima in de gemeente. Breder dan gemeentelijke assets.	Het gaat hierom alternatieve locaties voor projecten om alle postcodegebieden in de gemeente te kunnen bedienen.
D	Aardgasvrij woonwagenkamp Opende	Q2 2022	Q3 2025	Er zijn ca. 5 aardgasvrij woonwagenplekken gecreeerd, waarbij bewoners zelf hebben overlegd hoe ze hun woonwagenkamp aardgasvrij gaan maken.	Er is €10.000 budget, €2.000 per woonwagen. Er wordt de koppeling gezocht met de nieuwbouw van het woonwagenkamp.
3. We hebben in 2030 20% van alle woningen en gebouwen in onze gemeente verduurzaamd door isolatie en woningverbetering.					Klimaatmonitor/prestatieafspraken
Team	Acties	Wanneer	Gereed	Gewenst resultaat	Toelichting
D	Uitvoeren Fonds Wonen Westerkwartier	Q2 2024	Q2 2025	Inwoners in het Westerkwartier kunnen geld lenen tegen een lage rente om duurzame maatregelen te nemen, in combinatie met langer thuiswonen of het kopen van een starterswoning.	Dit fonds is een voorzetting van de eerdere starterslening en de duurzaamheidslening.
W	Uitvoering prestatieafspraken woningcorporatie	Q12024	Q42024	Samen met de woningcorporatie geven we uitvoering aan de presentatieafspraken op het gebied van duurzaamheid.	Er is afgesproken om in de periode 2020-2030 jaarlijks tenminste 150 woningen te verbeteren. Daarnaast worden jaarlijks aanvullende afspraken gemaakt onder andere op het gebied van aanpak energiearmoede en collectieve warmte.

AR	Rentekortingsregeling maatschappelijk vastgoed Fonds Nieuwe Doen	Q2 2024	Q4 2024	Er is een rentekortingsregeling op Fonds Nieuwe Doen opgesteld voor maatschappelijk vastgoed in de gemeente Westerkwartier.	Vanuit het Themafonds Corona zijn middelen aangemerkt om in te zetten voor het verduurzamen van Maatschappelijk Vastgoed. Aan de hand van dit besluit wordt er een rentekortingsregeling opgesteld.
AR	Uitvoeren ondersteuning verduurzaming dorpshuizen	Q3 2023	Q2 2024	Dorpshuizen zijn planmatig aan de slag gegaan met verduurzaming en hebben hiervoor beschikbare subsidies en fondsen aangevraagd.	De ondersteuning wordt gedaan door provincie Groningen, Groninger Dorpen en gemeente Westerkwartier. Deze actie vloeit voort uit het Dorpshuizenbeleid.
AR	Uitvoering ondersteuning onderwijsvastgoed	Q3 2023	Q2 2025	Alle schoolgebouwen zijn begeleid om planmatig aan de slag te gaan met het planmatig verduurzamen van schoolgebouwen en hebben een Dumava-aanvraag gedaan.	Het verduurzamen van onderwijsvastgoed is onderdeel van het IHP 2024-2027. De Dumava-regeling betekent voor duurzaam maatschappelijk vastgoed.
AR	Inventariseren en opstellen plan (ver)nieuwbouw scholen	Q1 2025	Q2 2025	Er is een voorlopig plan en een voorlopige prioritering gemaakt in de (vervangende) (ver)nieuwbouwactiviteiten voor schoolcomplexen.	Een aantal schoolcomplexen zijn dermate verouderd of in slechte staat dat ze in aanmerking komen voor sloop-nieuwbouw.
D	Uitvoeren voorwerk Maatregel 29	Q3 2024	Q2 2025	Er is nagedacht over een lokaal ondersteuningsprogramma voor de uitvoering van Maatregel 29.	Deze acties wordt samen vormgegeven met de andere gemeenten binnen Nij Begun.
D	Opstellen en uitvoeren isolatieregeling Nij Begun	Q1 2025	Q4 2025	Er is een regeling opgesteld om woningeigenaren te ondersteunen om de woning tot de standaard te isoleren.	Deze acties wordt samen vormgegeven met de andere gemeenten binnen Nij Begun en komt voort uit Maatregel 29. De regeling loopt door tot 2035. Overige gemeentelijke regelingen kunnen aanvullend zijn.
EE	Energietoezicht bedrijven continueren	Q2 2023	Q4 2024	We hebben afspraken gemaakt over energietoezicht en aanvullende afspraken over het toezicht op label C-verplichting voor kantoorgebouwen.	De uitvoering van deze werkzaamheden hebben we belegd bij de ODG. Het gaat om bedrijven en organisaties die niet vallen onder de Wet Milieubeheer/ Informatieplicht energiebesparing.
4. Wij hebben een transitievisie warmte opgesteld en hieraan uitvoering gegeven met pilotprojecten.					Monitoring transitievisie warmte
Team	Acties	Wanneer	Gereed	Gewenst resultaat	Toelichting
D	Uitwerken toekomstscenario warmtenet Marum	Q4 2022	Q4 2024	De uit het onderzoek (2023) voortgekomen voorkeursscenario is verder uitgewerkt tot een concreet plan waarop een besluit genomen kan worden voor de toekomst van het warmtenet in Marum.	Sinds 2011 ligt in het centrum van Marum een warmtenet op lokale biomassa. De afspraken voor de huidige exploitatie lopen in 2027 af. Het proces wordt in nauwe samenwerking met de huidige exploitant en Wold&Waard uitgevoerd.
D	Ontwikkelen warmtenet Marum	Q1 2025	Q4 2026	Het warmtenet Marum is toekomstbestendig ingericht en er zijn nieuwe afspraken voor de komende jaren gemaakt.	Er wordt in 2024 een plan uitgewerkt voor de toekomst van het warmtenet in Marum. Afhankelijk van het besluit hierom wordt ingezet op uitbreiding of instandhouding van het huidige net.
D	Uitvoering Proeftuin Aardgasvrije Wijken MOL-dorpen	Q2 2022	Q4 2030	Er is een meerjarig proces doorlopen waarbij de dorpen Midwolde, Oostwold en Lettelbert (uiteindelijk) aardgasvrij zijn en woningen voorzien zijn van individuele, elektrische warmtepompen (tenminste de helft) of hybride warmtepompen.	Dit project is een van de 61 proeftuinen binnen het Programma Aardgasvrije Wijken. In totaal is 4,6 miljoen beschikbaar voor de MOL-dorpen.
D	Samenwerking met Warmtehuis	Q3 2023	Q2 2025	Gezamenlijk met de andere Groninger gemeenten zijn afspraken gemaakt over samenwerking op het gebied van de warmtetransitie.	Sinds 2021 werken de Groninger gemeenten samen met elkaar in het Warmtetransitie Centrum Groningen (WTCG) voor ondersteuning op het gebied van warmtetransitie. De huidige afspraken lopen tot 1 juni 2025.
D	Vervolgonderzoek bronnetten Westerkwartier	Q1 2023	Q2 2025	Voor de kernen Leek, Nietap, Tolbert en voor de kern Zuidhorn zijn vervolgonderzoeken uitgevoerd om voor een bronnet op basis van aquathermie, gecombineerd met een andere warmtebron.	Deze actie vloeit voort uit Transitievisie Warmte en is een verdieping op een gemeentebreed aquathermieonderzoek om warmte te benutten uit oppervlaktewater. Het onderzoek bij Leek en Nietap wordt gezamenlijk met de gemeente Noordenveld uitgevoerd. Uitkomsten van deze actie nemen we mee in de evaluatie van de Transitievisie Warmte.

D	Uitvoeren verkenning wet- en regelgeving warmtenetten	Q3 2023	Q2 2025	Er is onderzocht welke consequenties wet- en regelgeving hebben voor (bestaande) warmtenetten en het gewenste organisatiemodel van deze warmtenetten. Indien nodig worden er vervolgacties opgezet (zoals oprichting warmtebedrijf)	We leggen de relatie met de nieuwe Warmtewet. Hierin staat dat lokale warmtenetten voor minimaal 51% in publieke handen zijn. Voor deze verkenning zoeken we ook samenwerking met de provincie Groningen en andere gemeenten.
D	Faciliteren bewonerscollectief Aduard	Q2 2024	Q2 2025	Door de bewoners van Aduard en de gemeente is verkend of een bewonerscollectief voor duurzame warmte met het dorp opgezet kan worden.	Dit initiatief is ontstaan naar aanleiding van het onderzoek naar warmte uit het van Starkenborghkanaal. In Aduard is interesse gebleken om een collectief met het dorp te verkennen.
D	Opstellen Warmteprogramma	Q3 2024	Q4 2025	Er is een warmteprogramma voor de gemeente Westerkwartier opgesteld.	In navolging van de Transitievisie Warmte (2021) dienen gemeenten een Warmteprogramma op te stellen. Dit komt voor uit de Wet gemeentelijke Instrumenten Warmtetransitie (WgiW). Het warmteprogramma is tevens een verplicht programma onder de Omgevingswet.
D	Faciliteren pilots Garnwerd en Saaksum	Q1 2023	Q2 2025	Er is samen met bewoners gewerkt aan een kleinschalige collectieve warmteoplossing voor het dorp Garnwerd en dorp Saaksum.	Deze pilot is onderdeel van de uitvoering van de Visie Middag-Humsterland. Het betreffen twee afzonderlijke bewonersinitiatieven. De pilot in Garnwerd heeft €232.000 subsidiebudget ontvangen van de provincie Groningen. Beide pilots worden ondersteund vanuit het Programma Energieparticipatie (PEP) van de NMF Groningen en GREK.
5. Duurzame mobiliteit hebben we actief gestimuleerd en bijbehorende laadfaciliteiten gestimuleerd.					Data Green Deal
Team	Acties	Wanneer	Gereed	Gewenst resultaat	Toelichting
V	Realiseren snellaadinfrastructuur	Q2 2022	Q4 2024	Op een aantal strategische locaties in onze gemeente (langs A/N-wegen, P+R-locaties en een hub-locatie) zijn kansen voor snellaadpalen onderzocht en is er op tenminste één plek een snellader geplaatst.	Snellaadpalen voorzien in een klein deel van de totale laadbehoefte in onze gemeente. Het overgrote deel kan met de reguliere laadsnelheid worden bediend.
D	Verkennen behoefte deelmobiliteiten dorpen	Q2 2024	Q4 2024	Er is een gemeentebrede enquête uitgevoerd en de behoefte voor deelmobiliteit in de 41 dorpen is in kaart gebracht.	
D	Opstellen plan uitvoeren pilot deelauto's dorpen	Q4 2024	Q3 2025	We hebben een plan uitgewerkt en zijn gestart met een nieuwe proef om deelauto's op meerdere dorpslocaties te ondersteunen. We richten ons hier vooral op buurtinitiatieven en zullen deze intensief ondersteunen.	De gemeente kan bijdragen in de kosten om een deelauto gedurende 6 maanden op proef te hebben. Bij voldoende belangstelling kan de locatie worden omgezet naar een vaste standplaats voor een deelauto.
V	Deelname beleidsproject MOBISITIE	Q4 2023	Q2 2025	Er is een beleidskeuzeinstrument (BKSS) opgezet voor het thema duurzame mobiliteit, waar in de thema's communicatie, gedrag en participatieve innovatie wordt meegenomen.	Dit project wordt geïnitieerd door de Hanzehogeschool. Meerdere noordelijke gemeenten, provincies en het OV-bureau zijn betrokken.
V	Uitwerken realisatie doorfietsroute Zuidhorn-Leek	Q1 2023	Q4 2025	Er is gekozen voor een optimale route die het gebruik van de (e-)fiets door inwoners maximaal stimuleren.	Dit project wordt gerealiseerd samen met de provincie Groningen en Groningen Bereikbaar.
6. In 2030 is de CO2-uitstoot van gemeentelijk vastgoed met 50% gereduceerd (t.o.v. 2015) en beschikken we over een fossielvrij wagenpark.					Monitoring gebouwen
Team	Acties	Wanneer	Gereed	Gewenst resultaat	Toelichting
VG	Uitvoering Programma Huisvesting gem. organisatie	Q1 2022	Q4 2028	De mogelijkheden zijn bekend voor een duurzame, toekomstige huisvesting van de gemeentelijke organisatie. Locatie Novatec, nieuw gemeentehuis, waarbij voor locatie Novatec de nieuwbouwplannen bekend zijn.	Dit is een centraal onderdeel van het Collegeuitvoeringsprogramma 2023-2026. Voor nieuwbouw moet rekening gehouden worden met transportschaarste op het elektriciteitsnet.
D	Uitwerken plan gecombineerde verwarming De Leegens en zwembad de Woldzoom	Q2 2023	Q4 2024	De gemeente heeft samen met het zwembad in Doezum een plan uitgewerkt voor de gecombineerde verwarming van sporthal De Leegens en het zwembad.	
BD	Aanschaf en verduurzamen wagenpark	continu	continu	Bij vervanging is standaard gekozen voor duurzame, fossielvrije alternatieven.	
VG	Uitfaseren aardgas Zwemkasteel	Q2 2022	Q4 2026	Er is een verzwaarde elektriciteitsaansluiting geplaatst door de netbeheerder en de aardgasaansluiting in het Zwemkasteel is verwijderd.	Het Zwemkasteel is een van de grootste aardgasverbruikers in het Westerkwartier. Het complex is sinds 2024 'aardgasvrij ready'.
VG	Voorbereiden en uitvoeren tweede tranche verduurzamingplannen 19 vastgoedobjecten	Q2 2024	Q2 2025	In totaal hebben we voor 19 nieuwe panden in beeld hoeveel ton CO2 jaarlijks vermeden kan worden.	

VG	Uitvoeren energiemonitoring	continu	continu	We hebben energieverbruik in onze gebouwen gemonitord en de besparingseffecten van maatregelen inzichtelijk gemaakt.	
VG	Verduurzamen bij vervangingsonderhoud	continu	continu	Bij noodzakelijke vervangingen van installaties of gebouwonderdelen hebben we standaard duurzame alternatieven onderzocht en indien haalbaar toegepast.	

Klimaatvriendelijke leefomgeving		Speerpunten			Indicatoren
7. Wij hebben samen met de waterketenpartners uitvoering gegeven aan het Watertakenplan 2020-2024.					Monitoring Watertakenplan
Team	Acties	Wanneer	Gereed	Gewenst resultaat	Toelichting
WA	Uitvoeren Watertakenplan 2020-2024/ Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie	Q4 2021	Q4 2024	Bij de watertaken en overige werkzaamheden in de openbare ruimte van de gemeente Westerkwartier is rekening gehouden met de gevolgen van klimaatverandering.	
WA	Uitvoeren Operatie Steenbreek	Q1 202	Q2 2025	Een publiekscampagne is langer ingezet om onnodige verharding in onze dorpen en tuinen tegen te gaan	We zetten deze actie op in samenwerking met stichting Operatie Steenbreek.
WA	Uitvoeren Junior Klimaatcoach	Q2 2024	Q4 2024	Vijftig nieuwe gezinnen hebben meegedaan aan het project Junior Klimaatcoach.	
WA	Stimuleren afkoppeling particulieren	continu	continu	Er is subsidie verstrekt aan inwoners die in bestaande situaties regenwater hebben losgekoppeld van het gemengd rioolstelsel.	Het bedrag is 400 euro per inwoner. Dit geldt niet voor nieuwbouwwoningen.
WA	Uitvoeren regentonactie	continu	continu	We stimuleren het gebruik van regenton voor het opvangen en hergebruiken van water en voor ontlasting van het riool.	
8. In 2030 wekken we 0,35 TWh per jaar elektriciteit op, zoveel mogelijk in lokaal eigendom.					Monitoring RES
Team	Acties	Wanneer	Gereed	Gewenst resultaat	Toelichting
D	Uitvoeren en evalueren versnellingsaanpak zon-op-dak	Q2 2024	Q3 2025	Met energiecoöperaties, woningcorporaties, schoolbesturen, agrarische belangenorganisaties en bedrijven in het Westerkwartier zijn afspraken gemaakt hoe we nog beschikbare potenties voor zonne-energie op daken benutten.	Door netcongestie is het alleen mogelijk om kleinere dakken vol te leggen (tot 250 panelen).
D	Uitvoeren subsidieregeling collectieve energie-initiatieven	Q2 2024	Q4 2025	Inwonersgroepen hebben gebruik gemaakt van een subsidie in de opstart van hun coöperatieve energieprojecten.	Er is jaarlijks een budget van €30.000, waarvan maximaal €5.000 per plan.
B	Zonneweide Lutjegastermolenpolder faciliteren	Q3 2023	Q2 2025	Een maatschappelijke tender en maatwerkmethode is doorlopen, waarbij de zonneweide voor tenminste 50% in mede-eigenaarschap is van de omgeving.	De provincie is eigenaar van de gronden en ontwikkelt dit project.
B	Zonneweide voormalige stortlocatie Oostwold	Q2 2023	Q4 2025	De bouw is afgerond voor het realiseren van een coöperatieve zonneweide van 2,3 MWp op de voormalige stortlocatie.	
B	Zonnewal Oostwold faciliteren	Q1 2019	Q2 2025	Het dorp Oostwold wordt ondersteund in de ruimtelijke procedure voor het realiseren van een zonnewal.	
EE	Zonneweide Noordhorn faciliteren	Q2 2022	Q4 2025	De maatwerkmethode is doorlopen, waarbij de zonneweide voor tenminste 50% in mede-eigenaarschap is van de omgeving.	
B	Zonneweide Grootegast faciliteren	Q2 2022	Q2 2023	De maatwerkmethode is doorlopen, waarbij de zonneweide voor tenminste 50% in mede-eigenaarschap is van de omgeving.	
B	Faciliteren en beoordelingen nieuwe initiatieven	continu	continu	Met initiatiefnemers is gesproken over hun initiatieven.	
9. De gemeente Westerkwartier is een proeftuin in het Noorden als gaat om energie- en klimaatinnovaties.					Projectevaluaties
Team	Acties	Wanneer	Gereed	Gewenst resultaat	Toelichting
B	Uitvoeren project Buffer+	Q2 2023	Q2 2025	Onderzoek is gedaan naar de kansen voor het toepassen van natte teelten in gebieden waar veenoxidatie wordt voorkomen (want vrijgekomen CO2).	Dit komt project komt tot stand met in totaal 21 verschillende gemeenten, organisaties en kennisinstellingen.
D	Uitvoeren pilot vulpunt alternatieve brandstoffen	Q2 2024	Q4 2025	Er is een operationeel vulpunt voor alternatieve randstoffen gerealiseerd op Leeksterveld.	
EE	Start uitvoering pilot energiehub Leeksterveld & Leeksterhout	Q3 2024	Q2 2025	De mogelijkheden zijn bekend om samen met de netbeheerder een pilot voor een energiehub in te richten in onze gemeente.	
I	Faciliteren Project NL-ECO	Q2 2023	Q2 2025	Er is meerjarig onderzoek gedaan naar energie-efficiënte informatietechnologie.	Gemeente Westerkwartier participeert als enige gemeente in een landelijk consortium van kennisinstellingen.
10. Bij de herinrichting van gebieden en transformatie van gebieden hebben we standaard klimaatvriendelijke ontwerpprincipes toegepast.					Ruimtelijke plannen/onderzoeken
Team	Acties	Wanneer	Gereed	Gewenst resultaat	Toelichting

B	Faciliteren pilot energielandgoederen	Q2 2023	Q1 2024	Wij hebben in overleg met medeoverheden één pilot gefaciliteerd voor het vormgeven van een energielandgoed in het houtsingellandschap.	Deze mogelijkheid is aangewezen in de omgevingsvisie Westerkwartier/ Visie Hernieuwbare Elektriciteit gemeente Westerkwartier. De gemeente stelt de kaders/eisen op in overleg met de initiatiefnemers.
D	Omgevingstraject NAM-Grijskerk	Q2 2022	continu	In het omgevingstraject zijn kansen bekend om een bijdrage te leveren aan de klimaatdoelstellingen van de Westerkwartier.	In dit traject spreken gemeente Westerkwartier, Noordenveld en Ministerie van EZK, NAM en omwonenden met elkaar over de gasopslagen Norg en Grijskerk.
G	Uitvoeren 65000-bomenplan	Q3 2023	Q2 2025	We een plan gemaakt en uitgevoerd hoe we voor iedere inwoner een boom kunnen planten en daarmee extra CO2 gaan vastleggen.	Deze actie is afkomstig uit het Collegeuitvoeringsprogramma. We leggen de relatie met overig beleid (HSHS en het programma Bos & Hout van de Provincie Groningen).
B	Uitvoering Gebiedsontwikkeling Zuidelijk Westerkwartier	Q1 2018	Q4 2025	De plannen zijn uitgevoerd om water te bufferen, te bergen en de lokale ecologische structuur en biodiversiteit te versterken in het gebied.	De gemeente is participant/gebiedsadviseur. De project is opgezet vanuit het waterschap en de agrarische natuurvereniging.
B	Opstellen en uitvoeren plan van aanpak onderzoek gebiedstransformatie Zuidelijk Westerkwartier	Q2 2023	Q2 2025	Er is een plan van aanpak gebiedstransformatie geformuleerd voor het heide- en veenontginningengebied waarbij energieopwekking wordt gecombineerd met diverse andere functies.	Deze opgave komt voort uit de visie hernieuwbare elektriciteit gemeente Westerkwartier. We leggen de relatie met Groeningen, koppelkansen Recreatie & Toerisme.

Circulaire economie					Indicatoren
11. We hebben een excellente afvalinzameling - en verwerking in onze gemeente.					indicatoren afvalbeleid
Team	Acties	Wanneer	Gereed	Gewenst resultaat	Toelichting
D	Duurzame meerjarenaanpak zwerfaval	Q1 2019	Q4 2024	De huidige aanpak zwerfval is uitgevoerd om effectief zwerfafval te kunnen verminderen in het Westerkwartier.	Overige, nieuwe plannen krijgen in het jaar 2024 en later zijn afhankelijk van de zwerfafvalvergoeding die we gaan ontvangen.
D	Opstellen grondstoffenplan	Q3 2022	Q4 2024	Meerjarig beleid is vastgelegd voor de omgang met verschillende grondstoffenstromen.	De relatie wordt gelegd met aanbevelingen van de rekenkamercommissie.
D	Opstellen plan nieuwbouw Milieustraat	Q2 2024	Q4 2025	Er is een plan van aanpak uitgewerkt onderzoek voor de realisatie van een nieuwe Milieustraat waar we verschillende functies combineren.	De relatie wordt gelegd met kansen voor het combineren van een werkleerbedrijf, een ambachtencentrum, Novatec en de Kringloopwinkel.
D	Opleiden en inzetten afvalcoaches	Q2 2024	Q2 2025	Enkele afvalcoaches hebben inwoners geholpen met afvalscheiding en zich ingezet overige vormen van educatie.	Voorlichting en educatie helpt om de kwaliteit van brongescheiden stromen te verbeteren.
12. We hebben lokale economiebeleid ontwikkeld met aandacht voor circulaire verdienmodellen voor ondernemers.					ntb
Team	Acties	Wanneer	Gereed	Gewenst resultaat	Toelichting
EE	Pilot verduurzamen bedrijventerrein	Q2 2023	Q2 2025	Wij hebben een bedrijventerrein in onze gemeente ondersteund in een gezamenlijke aanpak om het bedrijventerrein te verduurzamen.	We leggen de relatie met het provinciale project verduurzamen bedrijventerreinen en de provinciale middelen die hiervoor in 2024 beschikbaar komen.
EE	Opstellen bedrijventerreinvisie Westerkwartier	Q4 2023	Q4 2024	Er is nieuwe bedrijventerreinvisie opgesteld met aandacht voor versterking en verduurzaming van onze bedrijventerreinen.	
EE	Kaveluitgifte nieuwe kavels Leeksterveld	Q2 2023	Q3 2025	Bij de uitgifte en gunning van nieuwe kavels zijn aanvullende duurzame criteria gesteld onder andere ten aanzien van opwek en verbruik van energie, CO2-uitstoot en biobased bouwmaterialen.	
EE	Uitvoeren verkenning circulair bedrijvencuster	Q2 2023	Q2 2024	We hebben onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van een nieuw bedrijvenpark gericht op innovatieve circulariteit.	Deze actie vloeit voort uit het Collegeuitvoeringsprogramma 2023-2026.
13. We hebben kortere voedselketens en kringlooplantbouw actief gestimuleerd.					ntb
Team	Acties	Wanneer	Gereed	Gewenst resultaat	Toelichting
14. We hebben invulling gegeven een aan duurzaam en circulair inkoop- en aanbestedingsbeleid.					Evaluaties inkoopbeleid
Team	Acties	Wanneer	Gereed	Resultaat	Toelichting

Proces algemeen					Indicatoren
15. We hebben een participatie en communicatie op een effectieve manier helpen vormgeven					Evaluaties

Team	Acties	Wanneer	Gereed	Resultaat	Toelichting
C	Uitvoeren communicatieplan duurzaamheid/strategische positionering	Q2 2024	Q2 2025	Een geactualiseerd plan is gereed met een jaarplanning hoe de gemeente over het thema duurzaamheid communiceert.	Onderdeel van dit plan de publiekscampagne Doen Wat Kan, die we inzetten voor diverse onderwerpen.
D	Regiotafel energiecooperaties	continu	continu	De gemeente heeft deelgenomen aan het overleg met de energiecooperaties en expertise helpen organiseren voor ondersteuning van diverse cooperatieve projecten.	
C	Communiceren over initiatieven	continu	continu	De gemeente heeft aandacht actief aandacht gevraagd voor voorbeelden duurzame initiatieven van inwoners en bedrijven.	Koppeling met het communicatieplan Duurzaam Westerkwartier.
D	Afstemmingsplatform Energie & Klimaat	continu	contrinu	Er heeft twee keer per jaar overleg op tactisch niveau plaatsgevonden over klimaatopgaven, aanpassing van netwerken en overige nutsvoorzieningen.	Om werkzaamheden te combineren en ontwikkelingen te monitoren werken we met in een samenstelling met netbeheerder, woningcorporatie en waterbedrijf.
AR	Opzetten Onderwijspilot Global Goals	Q4 2024	Q2 2027	Er wordt een speciaal onderwijsprogramma ontwikkeld en geïmplementeerd om de Global Goals uit te dragen op basisscholen in onze gemeente.	Dit project doen we samen met Quadraten, Opon, gemeente Noordenveld en de VNG. De EU heeft een onderwijssubsidie ter beschikking gesteld voor vier jaar.
D	Inwonercommunicatie netverzwaring Westerkwartier	Q4 2022	Q1 2025	Inwoners zijn bekend met de opgave voor de bouw van nieuwe (compact)stations tussen 2023 en 2030 en wat dit betekent voor werkzaamheden aan het elektriciteitsnet in hun eigen straat.	Samen met de netbeheerder zijn afspraken gemaakt over communicatie en bewustwording omtrent over de bouw van nieuwe stations.
C	Vernieuwen en verbeteren inhoud gemeente website	continu	continu	Praktische informatie is toegankelijke manier gepresenteerd via de website van de gemeente.	
16. Wij monitoren de resultaten voor het grondgebied uit dit duurzaamheidsbeleid.					Klimaatmonitor
Team	Acties	Wanneer	Gereed	Resultaat	Toelichting
D	Onderzoeken monitoring speerpunten in het beleid	Q2 2024	Q4 2025	Voor meerdere speerpunten is onderzoek uitgevoerd naar verfijning van monitoringgegevens.	Dit gebeurt samen met werkgroepen regionale energiestrategie (RES)
D	Actualisatie Duurzaamheidsbeleid 2020-2025	Q2 2025	Q2 2025	Het Duurzaamheidsbeleid 2020-2025 is verlengd voor de komende jaren.	
D	Doorvoeren werkwijze programmatisch werken	Q2 2024	Q2 2025	We hebben een programmatische werkwijze doorgevoerd voor de uitvoering van het Duurzaamheidsbeleid.	
17. Wij stimuleren kennisontwikkeling op het gebied van duurzaamheid en betrekken medewerkers bij duurzame acties.					
Team	Acties	Wanneer	Gereed	Resultaat	Toelichting
D	Deelname Regionale Energiestrategie Groningen/pMIEK (provinciaal Meerjarenprogramma Energie en Klimaat)	Q1 2019	continu	Er is een pMIEK opgesteld met prioritaire infrastructuurprojecten in samenhang met ruimtelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in het energiesysteem (o.a. industrie, mobiliteit, woningbouw, opwek). Kennis met andere gemeenten is gedeeld als het gaat om de meest actuele ontwikkelingen energietransitie en (het voorkomen van) netcongestie.	De volgende mijlpaal zijn het opleveren van pMIEK 2.0 en Voortgangsdokument RES 3.0 in 2025.
D	Deelname regionaal Warmtehuis	Q2 2024	Q2 2025	Er is deelgenomen aan de overleggen om na te denken over regionale uitvoeringscapaciteit voor warmtevraagstukken.	
B	Kennissessie over netverzwaring	Q2 2024	Q3 2024	Verschillende teams zijn bekend met de lokale opgave voor de netverzwaring tot 2030 en wat dit betekent voor hun eigen werkzaamheden en de samenwerking met de netbeheerder.	
D	Deelname overleg pMIEK (provinciaal Meerjarenprogramma Energie en Klimaat)	Q2 2023	Q2 2025	Er is een pMIEK voor Groningen opgesteld met daarin van prioritaire infrastructuurprojecten in samenhang met ruimtelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in het energiesysteem (o.a. industrie, mobiliteit, woningbouw, opwek).	De pMIEK is een samenwerking tussen de provincie, de gemeenten en netbeheerders in Groningen.
I	Deelname Platforms P10	Q2 2021	Q2 2022	Kennis is uitgewisseld met andere plattelandsgemeenten over gemeentelijke transitieopgaven.	

Financieel Dekkingsplan Jaarplan Duurzaamheid 2024-2025

versie: 01-09-2024

Uitgaven

Overheveling 2023		
Opwekproject minima Topsportal Leek	€	200.000,00
Klimaatmiddelen Rijk 2022-2024 (voor projecten)	€	372.000,00
TOEKOMSTBESTENDIGE WOONOMGEVING		
1. Voorlichting	€	50.000,00
2. Energiearmoede	€	1.518.336,41
3. Isolatie/verbetering woningen en gebouwen	€	3.427.324,00
4. Transitievisie warmte	€	4.752.487,50
5. Mobiliteit	€	20.000,00
6. Gemeentelijke gebouwen en wagenpark	€	45.000,00
KLIMAATVRIENDELIJKE LEEFOMGEVING		
7. Klimaatadaptatie		-.***
8. Hernieuwbare energie	€	125.000,00
9. Innovatie		-
10. Gebiedstranformaties	€	100.000,00
CIRCULAIRE ECONOMIE		
11. Afvalinzameling en verwerking		-
12. Kortere voedselketens en landbouw		-
13. Circulair bouwen en ondernemen	€	50.000,00
14. Duurzaam inkopen		-
PROCES		
15. participatie en communicatie	€	25.000,00
16. Beleidsontwikkeling en monitoring	€	7.500,00
17. regionale samenwerking en kennisdeling	€	7.500,00

TOTAAL*** € 6.227.053,91

* Cursief bedrukte bedragen zijn afkomstig uit budget Duurzaamheidsbeleid 2020-2025 bedoeld voor: beleidsontwikkeling en monitoring (A), onderzoeken (B), aanjaaggeld initiatieven (C) pilots en innovatiesubsidies (D)

** Deze post betreft een toegekende rijkssubsidie voor de periode 2022-2030. Het bedrag is daarom niet opgenomen in de totaaloptelling.

*** Het totaal is exclusief investeringen in gemeentelijke eigendommen: OVL, riolering, wegen, gemeentelijk vastgoed, wagenpark, zwembaden

Besteedbaar budget

Overheveling 2023		
uitruilbudget wonen	€	200.000,00
Klimaatmiddelen Rijk 2022-2024 (voor projecten)	€	372.000,00
Subtotaal 1	€	572.000,00
Budget begroting 2023		
<i>Budget Duurzaamheidsbeleid 2020-2025 (s)</i>	€	225.000,00 *
ondersteuning energietransitie (s)	€	200.000,00
subsidie energiecoöperaties (s)	€	20.000,00
1000 laadpalen plan (s)	€	10.000,00
transitievisie warmte (s)	€	50.000,00
RO-begeleiding zonneparken/gebiedszonneparken (s)	€	125.000,00
Verduurzaming woningcorporaties/koppelkansen (s)	€	200.000,00
Subtotaal 2	€	830.000,00
Klimaatmiddelen Rijk		
Uitkering energiearmoede (deel 1 t/m 4)	€	1.318.336,41
Nationaal Isolatieprogramma	€	3.277.324,00
Proeftuin aardgasvrije wijken	€	4.473.094,00
NPLW-subsidie verduurzamen Garnwerd	€	229.393,50
Subtotaal 3	€	9.298.147,91 **
SALDO		
	€	-
TOTAAL***	€	6.227.053,91